

DECIZIE

06 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Vera Macinskaia
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Eudochia Selitra

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Eudochiei Selitra împotriva Dianeî Turcanu, Alexei Turcanu, Marcel Chiorescu cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM și dobânzii de întârziere

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2013 prin care a fost respins apelul declarat de către Eudochia Selitra și menținută hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 06 iunie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de Eudochia Silitra împotriva Dianeî Turcanu, Alexei Turcanu, Marcel Chiorescu cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM și dobânzii de întârziere, ca fiind tardivă

constată:

La 11 noiembrie 2010 Eudochia Silitra a depus cerere de chemare în judecată împotriva Dianeî Turcanu, Alexei Turcanu, Marcel Chiorescu cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamanta Eudochia Silitra a indicat că în anul 2001 a plecat peste hotarele RM la muncă, în Italia. Menționează că dânsa nu a fost și nici nu este căsătorită, motiv din care nu are copii.

În anul 2002 Eudochia Silitra, aflându-se în Italia a ajutat-o pe sora sa mai mare, Tamara Selitra, a. n. 1951, cu plecare ei la muncă peste hotare în Italia. Totodată explică că sora sa Tamara Selitra are 2 fiice care sunt căsătorite, Diana Turcanu fiind căsătorită cu Alexei Turcanu și Rozalina Chiorescu care este căsătorită cu Marcel Chiorescu.

În luna iunie 2003 aflându-se în Italia, unde lucra împreună cu sora sa, ultima s-a plâns că fiica ei, pârâta Diana Turcanu fiind căsătorită și având un copil de 2 săptămâni, nu are unde locui.

Disponând de suma 10500 euro, reclamanta i-a propus surorii că poate să o ajute pe fiica ei, în sens ca să-i transmit o sumă de bani pentru a procura apartament pentru dânsa și să-l înregistreze pe numele lor, iar ulterior să-l înregistreze pe numele Eudochiei Silitra când va reveni acasă în Republica Moldova.

Dat fiind faptul că la moment nu dispunea de toată suma, Eudochia Silitra a apelat cumnatul său Alexei Corotinschii și sora sa mai mică Larisa Corotinschii (Selitra), care lucrau în Portugalia să-i dea cu împrumut sumă de 5000 euro pentru procurarea apartamentului, prin intermediul nepoatei Diana Țurcanu. Drept urmare, aceștia și-au exprimat acordul de a împrumuta suma solicitată.

Astfel, după aceste înțelegeri prealabile, reclamanta a confirmat nepoatei Diane Țurcanu că o va ajuta cu traiul și să caute un apartament în mun. Chișinău cu două odăi, pentru a fi procurat. După această discuție cu pârâta, pârâții au găsit apartamentul nr. 39 situat în mun. Chișinău str. Grenoble 161/1, compus din 2 odăi și amplasat la primul etaj al blocului cu 9 etaje, iar costul apartamentului constituia suma de 17000 dolari SUA.

Analizând varianta dată, reclamanta susține că a hotărât să procure acest apartament deoarece se află lângă Spitalul Oncologic unde anterior dânsa a activat.

Despre acest fapt Eudochia Silitra a comunicat rudelor sale apropiate, în primul rând surorii Larisa Chiorescu, care trebuiau împreună cu dânsa să transfere mijloacele financiare pârâților, pentru procurarea imobilului.

Despre transferul banilor reclamanta s-a înțeles cu sora Tamara Selitra, astfel banii au fost transferați pe numele ginerei Marcel Chiorescu, deoarece este mai matur și-l cunoștea de mai mult timp.

Ulterior la data de 01 iulie 2003 conform documentelor bancare confirmative Eudochia Silitra prin intermediul sistemului bancar „MoneyGram” a efectuat 4 transferuri bancare pe numele lui Marcel Chiorescu în rate - 2300 euro, 2100 euro, 2500 euro, 2400 euro, iar la 04.07.2003 a mai transferat și suma de 1800 euro, în total suma de 11 100 euro.

Pentru aceste transferuri bancare reclamanta susține că a achitat comisioane în sumă de 426,50 euro. Tot în această perioadă cumnatul său Alexandru Corotinschii a transferat din Portugalia suma de 5000 euro pe numele lui Marcel Chiorescu.

Astfel, menționează că suma transferurilor constituie $2300 + 2100 + 2500 + 2400 + 1800 + 426,50 + 5000 = 16\,526,50$ euro.

Totodată explică că după toate transferurile de bani Marcel Chiorescu telefona și confirma faptul primirii banilor transferați.

Susține că dânsa cunoștea că Marcel Chiorescu primea banii în dolari SUA, deoarece în acea perioadă bancnotele de euro nu puteau fi primite prin sistemele bancare de transfer rapid.

Explică reclamanta că dat fiind faptul că în acea perioadă dânsa nu avea acte legalizate de ședere pe teritoriul Italiei și era în imposibilitate la moment de a se deplasa în Republica Moldova pentru a perfectă actele necesare de dobândire a dreptului de proprietate a dat acordul nepoatei sale Diana Țurcanu să înregistreze apartamentul pe numele acesteia, iar ulterior, după revenirea dânzei în țară, urma a fi introduse modificările de rigoare, iar despre acest fapt, cunoșteau toate rudele lor.

Prin urmare, declară că anume din această perioadă, în ap.39 str. Grenoble 161/1 au început a locui pârâții, Diana Țurcanu și Alexei Țurcanu cu copilul lor minor.

În luna septembrie 2003, reclamanta a transmis pârâților bani în sumă de 250 euro pentru procurarea mobilei.

Totodată menționează că, Eudochia Silitra a procurat din Italia o mașină automată de spălat la prețul de 350 euro pe care a instalat-o în apartament. De asemenea susține că anterior dânsa a mai transmis pârâtei în jur la 500 de euro prin intermediul coletelor.

Afirmă reclamanta că suma prejudiciului material constituie 16526, 50 euro, 250 euro (bani pentru procurarea mobilei), 350 euro (costul mașinii automate de spălat), iar în total s-a acumulat suma de 17126,50 euro.

De asemenea, explică reclamanta că până în perioada anului 2006 din motiv că nu avea domiciliu stabil în Italia, toți banii acumulați de dânsa îi păstra la sora sa – Tamara Selitra care avea un lucru stabil și în această perioadă acumulând încă suma de 10000 euro, pe care de asemenea îi păstra la sora, care ulterior a cerut cu împrumut de la dânsa suma de 10000 euro, pentru a o ajuta pe fiica ei, Rozalina să-și procure apartament. Propunerea dată, a fost refuzată de către Eudochia Silitra, iar ca consecință a luat banii și i-a depus într-o bancă italiană.

În urma acestor evenimente, declară că sora dânzei s-a supărat și a amenințat-o că fiica ei Diana Țurcanu, îi va vinde apartamentul.

Relatează reclamanta că în luna iulie 2007, a obținut acte de legalizare în Italia și a hotărât să vină în RM pentru a clarifica problema cu apartamentul. Astfel, la 07 septembrie 2007, a comunicat Diane Țurcanu, că vine acasă, rugând-o pe ultima să o întâmpine la aeroport, iar ca răspuns i-a fost comunicat ca să uite de apartament.

La 08 septembrie 2007, Eudochia Silitra a ajuns la aeroportul din Chișinău, dar unde nu a fost întâlnită de nimeni din rude, ci numai de prietena sa, la domiciliul căruia s-a stabilit, așteptând în decursul unei săptămâni să fie contactată de careva din rude. Totodată, indică că dânsa a procurat un casetofon - registrator pentru a înregistra ulterior discuțiile avute cu rudele sale.

Menționează că luna septembrie 2007, dânsa s-a deplasat la apartamentul litigios, unde a fost întâlnită de Diana Țurcanu, iar discuția avută loc, a fost înregistrată, prezentă fiind și sora ei Rozalina.

Susține că discuția dată a purtat un caracter agresiv și totodată a fost recunoscut faptul că apartamentul a fost procurat din banii Eudochiei Silitra, dar care nu are ce căuta în acest apartament.

Ulterior, indică că peste câteva zile, reclamanta a avut o întâlnire cu Marcel Chiorescu, care de asemenea a fost înregistrată, acesta confirmând faptul că Diana Țurcanu a procurat apartamentul litigios din banii reclamantei și nemijlocit pentru dânsa. Totodată acesta a comunicat că în cadrul acestei discuții Diana cu sora ei Rozalina, încă din 2004 au planificat deposedarea reclamantei de apartament. La fel, acesta a comunicat că fiind soțul Rozalinei, a fost obligat prin amenințare cu divorțul de aceasta, să nu vorbească cu Eudochia Silitra și să nu spună că a primit bani de la reclamantă pentru procurarea apartamentului.

După aceste evenimente, reclamanta indică că a mai încercat să telefoneze pârâții, însă ei nu doreau să vorbească și ca consecință la data de 22 octombrie 2007, Eudochia Silitra depus o cerere la poliție, solicitând atragerea acestora la răspundere penală, pentru faptul înșelăciunii averii cei aparține, cauzându-i un prejudiciu material prin lipsirea de apartamentul litigios ce a fost procurat din banii săi și care urma să devină proprietatea exclusivă a reclamantei.

La 19 martie 2008, în temeiul cererii depuse de Eudochia Silitra, adresate Procuraturii mun. Chișinău, a fost pornit procesul penal nr. 2008028063 conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 195 alin.2) Cod penal, în privința tuturor copârâților, pe faptul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a apartamentului nr. 39 str. Grenoble 161/1 mun. Chișinău. Exercitarea urmăririi penale fiind dispusă SUP al DIF MAI RM, iar urmărirea penală a fost condusă de către Procuratura mun. Chișinău.

Relatează că în cadrul acestui proces penal, Eudochia Silitra a fost recunoscută în calitate de parte vătămată și parte civilă prin faptul că Eudochiei Silitra i s-a însușit suma de 17000 euro de către pârâți și Marcel Chiorescu.

Indică că în cadrul urmăririi penale de la reclamantă a fost ridicat compact-discul, unde a fost înregistrată convorbirea Eudochiei Silitra cu Diana Țurcanu și cu Marcel Chiorescu și care a fost examinat ca obiect, fiind recunoscut ca corp delict în acest proces penal.

Explică că în cadrul acestui proces penal copârâții inițial nu recunoșteau faptul că au primit banii de la reclamantă, pentru procurarea apartamentului, însă ulterior au fost colectate mostre de semnături de la Marcel Chiorescu conform procedurii penale, au fost ridicate de la BC „Victoriabank” SA ordine de plată, blanchete de primire a banilor prin sistemul bancar „MoneyGram”, de către Marcel Chiorescu în perioada indicată de Eudochia Silitra, precum că ultima a transferat banii din Italia, precum și transferul lui Alexandru Corotînschii pe numele lui.

În baza acestor mostre de semnături și ordine de plată și blanchete de primire a banilor de către organul de urmărire penală a fost dispusă efectuarea unei expertize grafoscopice.

Conform raportului de expertiză grafoscopică nr. 178 din 30 iunie 2008, efectuată de către Secția tehnico-criminalistică a CGP mun. Chișinău, s-a conchis că toate semnăturile din rubricile „semnături” a formularelor de blanchete de transferuri bancare „Money Gram” și din ordinele de plată au fost efectuate de către Marcel Chiorescu. După acest mijloc de probă copârâții au recunoscut că au primit banii de la Eudochia Silitra, pentru procurarea apartamentului în litigiu și anume din acești bani au procurat acest apartament, pe care urmau să-l procure pe numele reclamantei.

De asemenea, menționează că faptul primirii banilor de către pârâți de la Eudochia Silitra a fost confirmat în cadrul urmăririi penale prin actele bancare anexate la procesul penal cât și prin declarațiile martorilor audiați în cadrul urmăririi penale, însă procurorul ce conducea urmărirea penală a conchis, că careva acțiuni care ar întruni elementele infracțiunii incriminate în acțiunile bănușilor nu au fost constatate.

Relatează că Procuratura mun. Chișinău prin ordonanța din 25 iulie 2008, a ajuns la concluzia, că în cazul de față există un litigiu cu caracter civil între rude

apropiate, s-a stabilit că la procurarea apartamentului pârâții au înregistrat cu acordul reclamantei, pe numele lor dreptul de proprietate asupra imobilului, iar ulterior urma să-l înregistreze pe numele Eudochiei Silitra și corespunzător răspunderea juridică pentru neexecutarea obligațiilor asumate survine sub forma răspunderii civile și astfel, acest proces penal a fost încetat conform art. 275 punctul 3 CPP, în privința pârâților din motivul lipsei în acțiunile lor a componentei de infracțiune.

Consideră reclamanta că în cadrul acestui proces penal încetat, s-a constatat cu certitudine faptul că Eudochia Silitra a transferat pârâților bani pentru procurarea apartamentului și care urma să fie înregistrat pe numele dânselor, fapt care nu a fost efectuat din motiv că se afla peste hotarele RM și cu acordul său, acest apartament a fost înregistrat pe numele pârâților în momentul procurării lui, cu condiția că la revenirea Eudochiei Silitra în RM, apartamentul dat urma să fie perfectat pe numele acesteia. Acest fapt însă a fost refuzat, fiind invocate motive neîntemeiate.

În temeiul acestor circumstanțe, Eudochia Silitra a înaintat în luna decembrie 2008 acțiune civilă la Judecătoria Centru mun. Chișinău împotriva Dianei Țurcanu, Alexei Țurcanu, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 39 din str. Grenoble 161/1 mun. Chișinău. Totodată, indică că în cadrul examinării prezentului litigiu copârâții au recunoscut faptul primirii acestei sume de bani, însă afirmă că aceste mijloace bănești au fost transmiși cu titlu de împrumut, dar nu pentru procurarea apartamentului.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 august 2009, a fost respinsă acțiunea înaintată de Eudochia Silitra împotriva Dianei Țurcanu, Alexei Țurcanu, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 39 din str. Grenoble 161/1 mun. Chișinău.

Consideră reclamanta că reieșind din circumstanțele de fapt și de drept ale celor întâmplate între dânsa pe de o parte și pârâți, pe de altă parte, precum și reieșind din faptul că prin hotărâre judecătorească definitivă i s-a refuzat în admiterea acțiunii cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului, hotărâre care produce efectele juridice, având putere de lucru judecat, raporturile juridice constituite între părțile litigante, constituie prin sine după formă și conținut un contract de împrumut, reglementat de prevederile art. art. 867 -874 Codul Civil și este necesar ca pârâții să-i restituie suma de 17126, 50 euro, pe care ei au primit-o de la Eudochia Silitra în bani și sub forma unui bun imobil.

De asemenea consideră că pârâții prin faptul că din suma de bani transmisă de Eudochia Silitra, au procurat un apartament și nu au restituit această sumă de pe parcursul unei perioade îndelungate, cauzând un prejudiciu material, ce constă în faptul că această sumă de bani putea fi utilizată ca depunere la o bancă, pe parcursul acestei perioade, începând cu luna iulie 2003 și avea să obțină o anumită dobândă cel puțin în mărimea ratei de refinanțare a Băncii Naționale în conformitate cu prevederile art. 585 Cod civil.

De asemenea declară reclamanta că în conformitate cu prevederile art. 585 Cod Civil și art. 619 Cod civil, și-a rezervat dreptul de a depune o acțiune civilă suplimentară pe parcursul examinării pricinii civile, privind încasarea dobânzii sub forma ratei de refinanțare și dobânzii de întârziere peste rata de refinanțare pentru întreaga perioadă, începând cu luna iulie 2003.

Consideră că este necesar de a cerceta în ședințele de judecată și dosarul penal ce a fost pornit în baza cererii depuse de reclamantă și care ulterior a fost încetată de către Procuratura mun. Chișinău, în scopul de a studia actele bancare și alte acte prin care se confirmă faptul transferului de bani și primirea banilor în RM în original, precum și declarațiile copârâților în cadrul urmăririi penale prin care a fost recunoscut faptul primirii banilor de la Eudochia Silitra.

Ulterior, în cadrul examinării litigiului în prima instanță, reclamanta a înaintat cerere prin care a solicitat încasarea de la Diana Țurcanu, Alexei Țurcanu, Marcel Chiorescu cheltuieli de transport suportate de către dânsa în valoare de 330 euro, dat fiind faptul că în legătură cu examinarea litigiului, dânsa a fost nevoită să se deplaseze din Italia în Republica Moldova.

Ulterior, reclamanta a mai depus o cerere suplimentară cu privire la încasarea prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM și dobânzii de întârziere, solicitând în acest sens încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul său a sumei de 22581 euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 06 iunie 2013, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Eudochia Silitra împotriva Diane Țurcanu, Alexei Țurcanu, Marcel Chiorescu privind încasarea sumei și a prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM, precum și a dobânzii de întârziere, ca fiind depusă tardiv. S-a încasat de la Eudochia Silitra, taxa de stat în beneficiul statului în sumă de 2618,16 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2013, a fost respinsă cererea de apel declarată de Eudochia Silitra și menținută hotărârea Judecătoriei Grigoriopol din 06 iunie 2013.

La 18 martie 2014, Eudochia Silitra a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea Eudochiei Silitra împotriva Diane Țurcanu, Alexei Țurcanu, Marcel Chiorescu să fie admisă, cu dispunerea încasării în mod solidar de la intimați în beneficiul său a sumei de 17126 euro și încasarea cu titlu de prejudiciu material a sumei dobânzii sub forma ratei de refinanțare a BNM conform art. 585 Cod civil și a dobânzii de întârziere conform art. 619 alin. (2) Cod civil în mărime de 22581 euro de până la data de 14 septembrie 2011, precum și toate cheltuielile de judecată suportate la examinarea pricinii civile sub forma taxei de stat achitate, a cheltuielilor de transport suportate pentru deplasarea la ședințele de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia contestată considerând-o ilegală, emisă cu încălcarea esențială a normelor de drept material, ce reglementează raporturile juridice stabilite între reclamantă și intimați.

Consideră că concluziile și argumente invocate de instanța de fond și instanța de apel în susținere poziției sale sunt neîntemeiate și ilegale și care nu corespund adevărului, deoarece acestea sunt combătute prin probe administrate în cadrul examinării pricinii civile, prin circumstanțele de fapt și de drept constatate și care constituie o consecință a aprecierii eronate a probelor administrate și a aprecierii eronate a normelor de drept material care reglementează raporturile juridice stabilite între părțile litigante.

Indică recurenta că argumentul primei instanțe, menținută de către instanța de apel cu privire la aceia că ”instanța de judecată a stabilit că pretențiile reclamantei sunt fondate pe circumstanțe de fapt, identice cu cele care au la baza acțiunii civile soluționate prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 august 2009 care este irevocabilă” este lipsit de argumentare juridică și este neîntemeiată, deoarece nu are nici o importanță faptul că circumstanțele de fapt ale acțiunii civile cu privire la încasarea sumei și a prejudiciului material cauzat sunt identice cu circumstanțele de fapt menționate în acțiunea civilă cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate soldată cu respingerea ei prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Consideră că însăși faptul că i s-a respins cerința cu privire la recunoaștere dreptului de proprietate în privința apartamentului, nu înseamnă că dânsa nu poate solicita încasarea sumei transferată intimaților pentru procurarea apartamentului, la care a pretins și nu a izbutit să fie recunoscută ca proprietar.

Susține că argumentele și concluzia instanței de fond menținute prin decizia instanței de apel cu privire la aceia că ”comisioanele bancare în sumă de 426,50 euro nu reprezintă un împrumut” sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanța de fond nu a ținut cont de faptul că deși aceste comisioane nu au fost împrumutate de recurentă intimaților și ele nu au fost obiectul contractului de împrumut, aceste sume de bani cu titlu de comisioane constituie cheltuieli directe suportate de dânsa pentru a transfera intimaților suma de bani cu titlu de împrumut cheltuieli care de asemenea, urmează ai fi restituite.

De asemenea, califică recurenta că este neîntemeiată și concluzia instanței de fond menținută prin decizia instanței de apel cu privire la aceia că ”suma de 5000 euro transferată de Alexandru Corotinschii pe numele lui Marcel Chiorescu nu reprezintă un efect al raportului juridic instituit între reclamantă și Marcel Chiorescu sau Diana Țurcanu, respectiv reclamanta nu este îndreptățită să o solicite”.

Indică că instanța de fond și instanța de apel nu au ținut cont de faptul că martorul Alexandru Corotinschii, a confirmat faptul că a transferat intimaților suma de 5000 euro pentru procurarea apartamentului anume la rugămintea și solicitarea Eudochiei Silitra și nu la solicitarea acestora. Mai mult, atât în cadrul procesului penal cât și în cadrul procesului civil cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în privința apartamentului, intimații au recunoscut prin declarațiile lor că bănuiește în cadrul procesului penal prin referințele lor și declarațiile ca parte procesul civil, faptul că au împrumutat de la Eudochia Silitra și sumă de 5000 euro, pe care au folosit-o la procurarea apartamentului în litigiu.

Declară recurenta că a fost confirmat și faptul că dânsa a restituit lui Alexandru Corotinschii suma de 5000 euro, transferată de acesta la rugămintea recurantei intimaților, prin recipisa semnată și anexată la materialele pricinii civile. Astfel, Eudochia Silitra se consideră îndreptățită de a solicita de la intimați încasarea acestei sume de 5000 euro, din moment ce tot dânsa a restituit-o.

Apreciază concluziile instanței de fond și a instanței de apel drept neîntemeiate și ilegale, referitoare la încasarea sumei de 250 euro, transferată de către recurentă intimaților, în luna septembrie 2003 pentru procurarea mobilei și mașinii de spălat în valoare de 350 euro.

Este de opinie că instanța de apel examinând pricina civilă în ordine de apel, urma să verifice în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță, însă instanța de apel s-a limitat doar la o singură constatare a circumstanțelor stabilite de instanța de fond, fără a se expune în privința tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

Indică că în limitele apelului, instanța de apel urma să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să dea o apreciere corectă și obiectivă probelor din dosar și celor prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces, însă instanța de apel a neglijat aceste cerințe.

Consideră că instanța de apel la examinarea pricinii civile în ordine de apel nu a atras atenție recomandărilor menționate în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de apel nr. 6 din 11 noiembrie 2013.

Afirmă că în temeiul prevederilor legislației în vigoare, dânsa este în drept de a solicita și suma de 16441 euro - dobânda sub forma de rată de refinanțare a BNM calculată conform art.585 Cod Civil, precum și suma de 6140 euro - dobânda de întârziere pentru perioada de întârziere calculată conform art. 619 al.2 Cod Civil, la situația din 14 septembrie 2011, iar în total prejudiciu material în sumă de 22581 euro.

Califică argumentele intimaților, expuse în referința acestora, cu privire la aplicarea termenului de prescripție, sunt neîntemeiate, iar instanțele de judecată în mod incorect și neîntemeiat le-au pus la baza hotărârilor sale.

Susține că instanța de fond și instanța de apel în mod neîntemeiat au menționat în hotărârile sale faptul precum că reprezentantul reclamatei nu a invocat și menționat nici un argument sau temei cu privire la întreruperea termenului de prescripție în speța dată, deoarece asemenea argumente au fost expuse în cadrul ședințelor de judecată.

Menționează că instanța de fond și instanța de apel la pronunțarea hotărârilor contestate, la compartimentul expirării sau neexpirării termenului de prescripție în speța dată nu au ținut cont de toate circumstanțe și motivele de drept expuse de Eudochia Silitra.

Astfel, indică că în scopul întreruperii curgerii termenului de prescripție, reieșind din speța dată, poate fi atribuit faptul recunoașterii de către intimați a primirii banilor cu titlu de împrumut de la Eudochia Silitra a sumei de bani expediată de dânsa și de către martorul Alexandru Corotinschii, în cadrul audierii lor în calitate de bănuți de către reprezentantul organului de urmărire penală în cadrul procesului penal sus-menționat.

De asemenea este de opinie că poate fi luat în considerație și faptul recunoașterii de către intimați în cadrul examinării pricinii civile pornite în anul 2008, la cererea Eudochiei Silitra către intimați cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în privința apartamentului litigios, fapt expus în referințele depuse de reprezentanții lor, prin declarațiile reprezentanților depuse în cadrul examinării pricinii civile și concluzia - instanțelor de judecată de fond și de apel expuse în hotărârile pronunțate în această pricină civilă din care reiese faptul recunoașterii

primirii banilor de către intimați de la recurentă pentru procurarea apartamentului litigios.

Mai declară că prin hotărârile contestate, a fost lipsită ilegal și arbitrar de bunurile sale și anume de sumele de bani pe care le-a transferat intimaților în anul 2003, pentru procurarea apartamentului, precum și de suma de bani pentru procurarea mobilei și de costul mașinii automate de spălat transmise intimaților.

Recurenta este de opinia că la caz, era necesar ca instanța de apel să interpeleze cauza penală nr. 2008028063 pornită la 19 martie 2008, prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău pentru a fi studiat în cadrul examinării pricinii civile în ordine de apel, deoarece în această cauză se conțin originalele actelor procesuale anexate de recurentă în copie la acțiunea înaintată, precum și originalele probelor, care confirmă faptul primirii sumelor de bani de către intimați, precum și declarațiile acestor persoane în calitate de bănuți în procesul penal, din care reiese faptul primirii banilor, iar prin faptul refuzului de a interpela acest proces penal Eudochiei Silitra i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Dat fiind faptul că materialele dosarului nu conțin careva probe care ar atesta data recepționării deciziei instanței de apel din 17 decembrie 2013, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 martie 2014 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din actele cauzei Eudochia Silitra a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Dianeî Turcanu, Alexei Turcanu, Marcel Chiorescu cu privire la încasarea în mod solidar a sumei de 17126,50 euro, sumă oferită pentru procurarea apartamentului nr. 39 din str. Grenoble 161/1 mun. Chișinău, dobânda sub formă de rată de refinanțare a BNM calculată conform art. 585 Cod civil și 6140 euro – dobânda de întârziere pentru perioada de întârziere calculată conform art. 619 alin. 2) Cod civil, iar în total prejudiciu material în sumă de 22581 euro.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze prima instanță a constatat tardivitatea cererii de chemare în judecată, în acest sens reținând că dreptul reclamantei la acțiune a apărut în luna septembrie 2007, când a înregistrat discuția cu pârâta Diana Turcanu, pe când în instanța de judecată cu prezenta acțiune s-a adresat doar la 11 noiembrie 2010.

Instanța de apel, examinând apelul declarat de Eudochia Silitra, găsește drept legală și întemeiată hotărârea primei instanțe, totodată constatând că prima instanță cu respectarea cadrului legal, întemeiat a respins argumentele Eudochiei Silitra

potrivit cărora termenul de prescripție ar fi curs din luna septembrie 2007, iar prima instanță just a conchis că acest termen a început să curgă începând cu 04 iulie 2003.

Având în vedere natura pretențiilor Eudochiei Silitra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la tardivitatea acțiunii este neîntemeiată, adoptată cu încălcarea prevederilor legale aplicabile la caz.

Într-adevăr, conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Iar prevederilor art. 272 alin. (1) Cod civil termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, iar dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Totodată, alin. (3) al normei enunțate prevede că în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când debitorul trebuie să execute obligația.

În speță se constată că înaintând prezenta cerere de chemare în judecată Eudochia Silitra a solicitat încasarea de la Diana Țurcanu, Alexei Țurcanu și Marcel Chiorescu suma de 1726,50 Euro, transferați de ea din Italia pentru procurarea apartamentului nr. 39 din str. Grenoble, 161/1 mun. Chișinău.

Din actele cauze mai rezultă că Eudochia Silitra, având propria convingere că banii au fost transferați pentru procurarea apartamentului pe numele ei, dânsa, aflând că Diane Țurcanu și Alexei Țurcanu refuză să înregistreze apartamentul pe numele ei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Diane Țurcanu și Alexei Țurcanu, intervenient accesoriu Marcel Chiorescu, cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 39 din str. Grenoble, 161/1 mun. Chișinău, care, însă, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 august 2009, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2010, a fost respinsă, hotărâri judecătorești care nu au fost contestate de către Eudochia Silitra în instanța superioară, considerând că solicitarea recunoașterii dreptului de proprietate asupra apartamentului este inutilă.

Astfel fiind, instanța de recurs relevă că instanțele de judecată ierarhic inferioare ilegal au constatat că termenul de adresare în judecată în vederea restituirii datoriei pentru Eudochia Silitra a început să curgă din luna septembrie 2007, momentul când aceasta a aflat că Diana Țurcanu refuză să-i restituie apartamentul, sau, după cum a mai invocat instanța de apel, de la 04 iulie 2003 când a avut loc transferul bănesc.

Or, în circumstanțele descrise mai sus, în speță incontestabil sunt aplicabile dispozițiile art. 575 alin. (1) Cod civil care direct prevăd că în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Prin prisma normei enunțate și reieșind din principiul disponibilității, este evident că Eudochia Silitra solicită restituirea sumelor acordate părților prin

transferurile bănești, recunoscut, de altfel, de către Diana Țurcan că aceștia au fost primiți cu titlu de împrumut, fapt ce rezultă din ordonanța de încetare a urmăririi penale din 25 iulie 2008 (f. d. 95 vol. 1).

Conform art. 871 alin. (4) Cod civil, dacă în contractul de împrumut nu este stabilit nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.

Astfel, având ca temei prevederile citate, fiind în prezența lipsei, în speță, a probelor ce ar indica la termenul de restituire a sumelor transferate sau a termenului de preaviz, instanța de recurs constată că însuși adresarea Eudochiei Silitra în instanța de judecată cu cererea cu privire la restituirea sumei, reprezintă în sine o manifestare de voință a acesteia cu privire la restituirea împrumutului.

Prin urmare, în cazul dat, prin prisma art. 272 alin. (3), 575 alin. (1), 871 alin. (4) Cod civil, termenul de prescripție urmează a fi calculat din momentul adresării Eudochiei Silitra în instanța de judecată cu prezenta acțiune, fapt ce indică că termenul de prescripție extinctivă de către Eudochia Silitra nu a fost omis.

Ca consecință, se impune casarea deciziei instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel pentru rejudecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Eudochia Silitra.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Eudochiei Silitra împotriva Dianei Țurcanu, Alexei Țurcanu, Marcel Chiorescu cu privire la încasarea sumei, a prejudiciului sub formă de rată de refinanțare a BNM și dobânzii de întârziere, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată, pentru rejudecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Vera Macinskaia

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu